

HASSIA.

422

*Regio & unde
dicta.*

Post Ducatum Brunsvicensem pandit nostra Methodus *Hassiam*. Hæc unde nomen habeat ambigitur, Sunt qui a Monte Heso; at is nusquam in Hallsia, neque etiam alibi reperitur, nisi is forte sit qui Noviomagi exstat, quod quidem a re non usque adeo alienum videtur. Referunt enim nonnulli Batonem quendam Regis Cattorum Filium, (qui Noviomagum auxerit, restauravit, ac mœnibus cinxit) Hesium Filium habuisse, qui favore ac amore patrii soli ei loco suum nomen communicavit. Unde etiamnum Hesus Mons dicitur. Alii sic nominatam volunt a Cattis qui hanc regionem incoluisse commemorantur, mutatis literis, unde adhuc est loci nomen *Catzen Elnbogen*, gentis illius contestans vetustatem. Beatus Rhenanus Rerum Ger. lib. I. autor est, Hessos ex superiore Germania advenas pulsos Cattis hæc loca occupasse, deque suo nomine appellavisse. Habet hæc Regio Turingiam ab Oriente, a Meridie Franconiæ; Westphaliæ ab Occidente respicit; a Septentrione vero Ducem Brunsvicensem, Episcopum Mindensem, aliosque Principes vicinos habet. Aer Regionis salubris est. Regio ipsa Frumenti, Leguminum, Fructuumque feracissima. Vinum autem non fert, nisi qua Rhenum attingit. Sunt etiam uberrima saginando pecori pascua, in quibus numerosi Armentorum Pecudumque greges conspiciuntur. Alit & Ferarum & imprimis Cervorum in Silvis magnam copiam, ad frequentes venationes Nobilitatem invitantium. Metalla etiam alibi generat, Æs & Nigrum plumbum. Salis quidem non Fodinas, sed Fontes habet. Hanc Regionem quondam Comitatus, nunc vero Langraviatus titulo decoratam olim Catts inhabitasse (etsi Crantzius reclamet, qui ex Cattis Saxones facit) omnibus fere nostri seculi Scriptoribus persuasum est: *Chatta* Ptolemæo dicuntur. Hi postea in Insulam Batavorum transgressi (autore Tacito) ubi hodie horum nominum vestigia supersunt in duobus vicis, cognominatis ad Mare & ad Rhenum. De horum Erymo ita scribit doctissimus Iunius: *Catti*, quos nostra & prior ætas *Hessos* vocavit, commune cum *Felibus* *Cattisque* nomen sumpsisse videntur, a ferocitate qua in hostem insultabant. Cui enim ignota ferocia & impetus Animalis istius, domestici licet, in appetendo illius ingulum, qui angustiam adferendo illud premat? vel à dolosis insidijs quibus assilire in hostes soliti fuerint, uti tergis *Murium* assulant *Feles*. Eiusmodi namque genius fuisse gentis Cattorum bellicosa & ferocis videtur. Referri huc potest usitatum apud *Huesdenos*, vocabulum *Hessi* pro *Catto* seu *fele*: qui si quando domesticum animans muribus inimicum significare volunt: *Hesium* nominant. Possunt & prestantes virtute Viri hoc Cattorum nomine designati fuisse olim a veteribus, quod tales etiamnum *Lingua Battava* *Cattos* vocitet, certe virtutem, & gentis excellentiam non aliunde discas melius, quam a Tacito, qui genti illi plus decoris & disciplina totius militaris attribuit, quam ceteris omnibus Germanis &c. Itaque aptissimo nomine populi ingenium expressum fuit, si ve ferociam & impetuosos assultus, si ve prestantiam spectes. Hactenus ille. Fuit autem olim *Hallsia* tantum Comitatus subiectus Dominio Turingiæ, id quod probat liber Torneamentorum, in quo legitur, quod anno Christi *cxixlii* *Ludovicus Co. Hallsie* fuerit *Hallis* in ludo militari ibi celebrato, sed factus deinde *Landgr.* ascendit filia supra *Matrem*. Accessit

Situs.

Celi qualitas.

Soli fertilitas.

Animalium varietas.